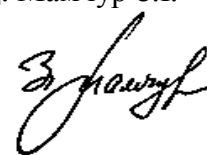

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра екології

Затверджено
на засіданні кафедри екології
біологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 17 від 20.07. 2020 р.)

Завідувач кафедри доц. Мамчур З.І.

Силабус з навчальної дисципліни
ВСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
що викладається в межах ОПП Екологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 101 Екологія

Львів 2020

**Силабус курсу «Вступ до екологічної діяльності»
2020-2021 навчального року**

Назва курсу	Вступ до екологічної діяльності
Адреса викладання курсу	вул. Саксаганського 1, 79005 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	біологічний факультет, кафедра екології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки, 101 Екологія
Викладачі курсу	Джура Наталя Миронівна, к.б.н., доцент, доцент кафедри екології
Контактна інформація викладачів	nataliya.dzhura@lnu.edu.ua https://bioweb.lnu.edu.ua/employee/jura-n-m вул. Саксаганського 1, 79005 Львів
Консультації по курсу відбуваються	Консультації проводяться в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю): вул. Саксаганського,1, ауд. 203. Також проводяться он-лайн консультації у системі Moodle. Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://bioweb.lnu.edu.ua/department/ecology http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=235
Інформація про курс	«Вступ до екологічної діяльності» є вступною навчальною дисципліною до складного багатогранного циклу дисциплін професійно-практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 101 Екологія на першому році навчання.
Коротка анотація курсу	«Вступ до екологічної діяльності» є нормативною дисципліною здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 101 Екологія, яка викладається у I семестрі обсягом 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до екологічної діяльності» є отримання знань про сучасну екологію як комплексну міждисциплінарну теоретично-прикладну наукову галузь; формування глибинного розуміння науки екології, початкових знань про збереження біорізноманіття, охорону довкілля та стале природокористування; формування уявлень про свою професію, майбутню діяльність, шляхи досягнення професійного вдосконалення; розвиток умінь і навичок самостійно здобувати знання у галузі екології, приймати рішення щодо вирішення екологічних проблем і завдань; виховання турботи про довкілля, бажання дбайливо використовувати природні ресурси. Цілі курсу «Вступ до екологічної діяльності»: ознайомлення з: програмними результатами навчання (ПРН), освітньо-професійною програмою (ОПП) та навчальним планом спеціальності 101 Екологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; компетентностями бакалавра екології; особливостями навчання у закладах вищої освіти (ЗВО) в Україні та за кордоном; особливостями підготовки та працевлаштування фахівців-екологів; формування знань про: етапи становлення та розвитку екології як науки; сучасні напрями розвитку екології як теоретично-прикладної наукової галузі; комплекс наук екологічного спрямування; основні об'єкти екології; наукові екологічні поняття й терміни; принципи і закони екології як науки; екологічне законодавство України; структуру наукових досліджень; міжнародні організації, які займаються екологічними програмами, у тому числі збереженням біорізноманіття; систему екологічної освіти в Україні, рівень розвитку та стан функціонування екологічної галузі, організацію державної служби за фахом; структуру Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, завдання його підрозділів; розвиток умінь та навичок: творчо самостійно здобувати знання у галузі

	екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування; орієнтуватися в постійному потоці інформації; готувати наукові доповіді, реферати, кваліфікаційні роботи; публічно виступати з доповідями та повідомленнями на екологічну тематику; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, аналізувати і логічно мислити, вирішувати екологічні проблеми і завдання; розвиток соціальних навичок (soft skills): бажання діяти соціально, відповідально та свідомо; уміння працювати в команді.
Література для вивчення дисципліни	Література: Інтернет-ресурси: • Енциклопедія сучасної України – http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18695 • Stanford Encyclopedia of Philosophy – https://plato.stanford.edu/entries/ecology/ • Загальна екологія (Online курс лекцій) – http://ecologyknu.wixsite.com/ecologymanual • Проект Знань – https://www.nature.com/scitable/knowledge/ecology-102/ • Лекції з екології – http://ecologyknu.wixsite.com/ecologymanual • Екологія – https://en.wikipedia.org/wiki/Ecology • Смарагдова мережа Європи – https://uk.wikipedia.org/wiki/Смарагдова_мережа_Європи • Смарагдова мережа України – https://uk.wikipedia.org/wiki/Смарагдова_мережа_України • Карта Смарагдової мережі України – http://uncg.org.ua/smaragdova-merezha/ • Смарагдова мережа (Emerald Network) та мережа Натура 2000 (Natura 2000) – http://surl.li/duqo • Біорізноманіття на сторінці Міністерства – https://menr.gov.ua/timeline/Bioriznomanittya.html • http://www.nbu.gov.ua/portal/all/herald/2007-08/a1-8.pdf • https://uk.wikipedia.org/wiki/Голубець_МА • Геосоціосистемологія – https://ukrgeojournal.org.ua/uk/taxonomy/term/1337 • Екологічні дослідження в Україні – http://www.nbu.gov.ua/node/3907 • Перелік наукових фахових видань України – https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya • Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління – http://dea.edu.ua/ • Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України – https://menr.gov.ua/ • https://en.wikipedia.org/wiki/Noosphere • https://uk.wikipedia.org/wiki/Ноосфера • https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Енвайроментологія • https://en.wikipedia.org/wiki/Noosphere • https://uk.wikipedia.org/wiki/Ноосфера • https://uk.wikipedia.org/wiki/програма_ООН_з_довкілля • https://en.wikipedia.org/wiki/Biosphere • https://en.wikipedia.org/wiki/Biosphere_2 • https://uk.wikipedia.org/wiki/Биосфера2 • https://biosphere2.org/ • https://www.aisc.org/globalassets/modern-steel/archives/2014/11/under_dome.pdf • https://menr.gov.ua/timeline/Biobezpeka.html • https://menr.gov.ua/timeline/Normativnopravove-zabezpechennya-normotvorchadiyalnist.html • https://uk.wikipedia.org/wiki/Екологічне_право • https://en.wikipedia.org/wiki/Environmental_law • https://uk.wikipedia.org/wiki/Консорція_(екологія) • https://uk.wikipedia.org/wiki/системний_аналіз • https://uk.wikipedia.org/wiki/системна_екологія • https://en.wikipedia.org/wiki/Systems_ecology

	• Terrestrial Systems Ecology – https://sysecol.ethz.ch/ • https://menr.gov.ua/timeline/Ekologichna-osvita-ta-nauka.html • https://uk.wikipedia.org/wiki/екологічна_освіта • https://en.unesco.org/ • https://uk.wikipedia.org/wiki/екологічна_деонтологія • http://ecoosvita.org.ua/ • https://bioweb.lnu.edu.ua/department/ecology • Професія «Еколог» – https://ecoclubua.com/2008/02/ekolog/ • What is an Ecologist? – https://www.environmentalscience.org/career/ecologist • https://uk.wikipedia.org/wiki/наукове_дослідження • Наукові екологічні дослідження – https://uk.wikipedia.org/wiki/екологія • https://uk.wikipedia.org/wiki/наукова_етика • Міжнародні екологічні організації – https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=5104 • Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Міжнародна діяльність – https://menr.gov.ua/timeline/Mizhnarodna-spivpracya.html • Співробітництво з міжнародними організаціями – https://menr.gov.ua/content/spivrobitnictvo-z-mizhnarodnimi-organizacijami.html • Національна екологічна політика – https://menr.gov.ua/timeline/Nacionalna-ekologichna-politika.html • Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text • Положення, кодекс і декларація про академічну доброчесність в ЛНУ ім. Івана Франка – https://www.lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/ • Документи про організацію та забезпечення якості навчального процесу в ЛНУ ім. Івана Франка – https://www.lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/education-process/
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	64 години аудиторних занять, з них – 32 години лекцій, 32 годин практичних занять та 56 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу здобувач буде знати: • освітньо-професійну програму (ОПП) спеціальності; • особливості навчання у ЗВО в Україні та за кордоном; • особливості підготовки та працевлаштування фахівців-екологів; • етапи становлення та розвитку екології як науки; • сучасні напрями розвитку екології як теоретично-прикладної наукової галузі; • комплекс наук екологічного спрямування; • основні об'єкти екології; • наукові екологічні поняття й терміни; • принципи і закони екології як науки; • окремі розділи і статті екологічного законодавства України; • соціальні функції екології, їхню вагомість у суспільстві; • структуру наукових досліджень; • міжнародні організації, які займаються екологічними програмами, у тому числі збереженням біорізноманіття; • систему екологічної освіти в Україні, рівень розвитку та стан функціонування екологічної галузі, організацію державної служби за фахом; • структуру Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, завдання його підрозділів; вміти: • працювати з літературою та самостійно здобувати знання у галузі екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування; • побачити, усвідомити і зрозуміти проблему; • аналізувати інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки,

	логічно мислити, приймати виважені рішення; • моделювати можливі шляхи вирішення екологічних проблем; • поставити мету діяльності (собі та колективу), коригувати процес досягнення мети, прогнозувати наслідки результатів діяльності; • готувати наукові доповіді та реферати, оформляти їх згідно з вимогами; • публічно виступати з доповідями та повідомленнями на екологічну тематику; ставити запитання за темою доповіді; • діяти соціально, відповідально та свідомо; • працювати в команді.
Ключові слова	Екологія, екологічна діяльність, екологічна галузь, бакалавр екології, компетентності, працевлаштування фахівців-екологів, освітньо-професійна програма, екоосвітня діяльність, охорона довкілля, стале природокористування, цілі сталого розвитку, екологічні дослідження, біорізноманіття, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, інтернет-ресурси.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано в Таблиці «Схема курсу» нижче
Підсумковий контроль, форма	Залік виставляється за підсумками поточної успішності, виконаних і захищених реферативних робіт, модульного і підсумкового семестрового контролю в кінці I семестру
Пререквізити	Вивчення дисципліни «Вступ до екологічної діяльності» базується на знаннях, отриманих під час вивчення дисциплін циклу загальної підготовки (Історія України, Філософія), а також циклу професійної та практичної підготовки (Біологія, Вищої математики, Геологія з основами геоморфології). Сформовані знання, практичні уміння і навички у студентів стануть основою для подальшого вивчення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки (Методи екологічних досліджень, Загальна екологія і середовищезнавство, Природоохоронне законодавство та екологічне право, Збереження біотичного та ландшафтного різноманіття, Екоосвітня діяльність, Екобезпека й управління в екологічній діяльності тощо).
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	• словесно-наочні та словесно-практичні методи навчання (розповідь, пояснення, проблемні бесіди, семінари-дискусії, презентації, доповіді, обговорення, ілюстрації, демонстрації, інформаційні технології та ресурси); • інноваційні технології навчання (тренінгові технології, коучингові техніки, тьюторингові та менторингові практики); • інтерактивні методи навчання (кейс-методи аналізу конкретних ситуацій, прес-конференції, мозковий штурм, робота в екокомандах, метод проєктів); • колаборативне навчання (спільні проєкти і розробки); • творче індивідуальне завдання.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, проектор, загальноживані комп'ютерні програми.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Політика виставлення балів. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: ✓ Поточна успішність (<i>активна участь на практичних заняттях: визначення термінів, аналіз схем, методів, наведення прикладів, інформація на екологічну тематику, участь у семінарсько-практичних заняттях: висловлювання своєї думки щодо проблеми, аналіз поставленої задачі тощо</i>) – 16 балів. ✓ Доповідь на семінарсько-практичному занятті – 9 балів. ✓ Індивідуальне завдання – захист оформленої реферативної роботи – 25 балів. ✓ Модульний контроль (два модулі по 10 балів – разом 20 балів). ✓ Підсумковий семестровий контроль (тестовий контроль – 30 балів). Підсумкова максимальна кількість балів 100. Залік виставляється за підсумками поточної успішності, виконаних і захищених реферативних робіт, модульного і підсумкового семестрового контролю. Академічна доброчесність: Роботи здобувачів є виключно оригінальними

	дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються
Питання до заліку чи екзамену	Матеріали розміщені: http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=235
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу на сайті: http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=235

Схема курсу «Вступ до екологічної діяльності»

Тижні	Лекції	К-сть годин	Практичні заняття	К-сть годин	Самостійна робота	К-сть годин
	Назва і зміст теми		Назва і зміст теми		Назва і зміст теми	
Змістовий модуль 1. Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування						
1	Тема 1. Вступ. Загальні питання. „Вступ до екологічної діяльності” - фундаментальна навчальна дисципліна підготовки фахівців-екологів.	2	Комплекс наук екологічного спрямування.	2	Місце екології в системах природничих і гуманітарних наук	3,5
2	Тема 2. Екологія: розуміння і трактування.	2	Погляди та дискусії вчених щодо об’єктів, предмету і структури сучасної екології.		Предмет, об’єкти та завдання <i>аутекології</i> , <i>демекології</i> , <i>синекології</i> .	3,5
3	Тема 3. Понятійний апарат екології.	2	Екологічний словник (100 термінів і понять)	2	Понятійний апарат екології. Основні терміни та поняття Проект «Біосфера-2».	3,5
4	Тема 4. Науки, які вивчають питання охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. 4.1. Середовищезнавство (інвайронментологія). Охорона довкілля і довкілістика. Поняття сталого розвитку.	2	4.2. Інвайроменталістика. Вплив техніки та технологій на навколишнє середовище. Екологічна характеристика людської діяльності. Урбанізм та урбоекологія	2	Екологічні аспекти урбанізації. Природоруйнівна сила великих міст. Цілі сталого розвитку. Вчення В.І. Вернадського про ноосферу.	3,5
5	Тема 5. Закони, категорії і методи екології.	2	Принципи та правила в екології. Закони екології	2	Програма охорони довкілля. Інтегровані індикатори сталого розвитку.	3,5
6	Тема 5.1. Екологічне законодавство України.	2	Аналіз окремих розділів і статей екологічного законодавства.	2	Християнська мораль і закони екології. Основні групи законів – структурні, функціональні, еволюційні, міжсистемні, інтегральні.	3,5
7	Тема 6. Системний підхід у науці та екології.	2	Класифікації екологічних систем. Властивості екосистем.	2	Системний аналіз в екології. Структура та зв’язки в екологічних системах.	3,5
8	Тема 7.1. Основи наукових		Наукові доповіді та		Індивідуальне	3,5

	досліджень. Елементи наукового дослідження.		реферати. Кваліфікаційні роботи. Вимоги до оформлення. Публічні виступи з доповідями та повідомленнями.		науково-дослідне завдання	
9	Тема 7. 2. Етика наукових досліджень. Поняття про академічну доброчесність.	2	Основні напрямки екологічних досліджень. Захист рефератів. Доповіді за обраними темами	2	Наукова література. Наукові статті та їх структура. Аналіз наукових статей (на вибір)	3,5
10	Тема 8. Наукові екологічні дослідження в Україні.	2	Наукові екологічні дослідження: <i>наукові установи Національної Академії наук України, академічні інститути, заклади вищої освіти, стаціонарні наукові бази, полігони.</i>	2	Екологічні дослідження за кордоном. Міжнародний екологічний процес і участь України в ньому.	3,5
Змістовий модуль 2. Система екологічної освіти в Україні. Особливості підготовки фахівців-екологів						
11	Тема 9. Система екологічної освіти в Україні. Система освіти в Європі.	2	Неперервна екологічна освіта. Особливості екологічної освіти у ЗВО.	2	Інтернет ресурси для еколога. Екологічна друкована продукція	3,5
12	Тема 10.1. Система підготовки фахівців екологів в Україні.	2	Компетенції професійного еколога. Програмні результати навчання.	2	Навчальні плани підготовки фахівців-екологів і їхня структура	3,5
13	Тема 10.2. Роль Університету в розвитку фахівця і громадянина. Законодавство і документація в ЛНУ ім. Івана Франка. Положення Університету. Забезпечення якості навчального процесу в ЛНУ ім. Івана Франка	2	Формальна і неформальна освіта. Дуальна освіта.	2	Закон України «Про вищу освіту» Законодавство і документація в ЛНУ ім. Івана Франка. Інтернет ресурси Університету.	3,5
14	Тема 11. Працевлаштування фахівців-екологів.	2	Ринок праці екологів в Україні.		Роль ЗМІ в екопросвіті населення.	3,5
15.	Тема 12.1 Екологія та політично-громадська діяльність. Міжнародний екологічний процес і участь України в ньому	2	Екологічний рух та екологічний світогляд. Екологія та політично-громадська діяльність.	2	Міжнародні екологічні організації.	3,5
16	Тема 12.2. Соціальні функції екології.	2	Концепції соціально-екологічних прогнозів і моделей.		Нормативно-правове регулювання у сфері екології.	3,5
Всього		32		32		56